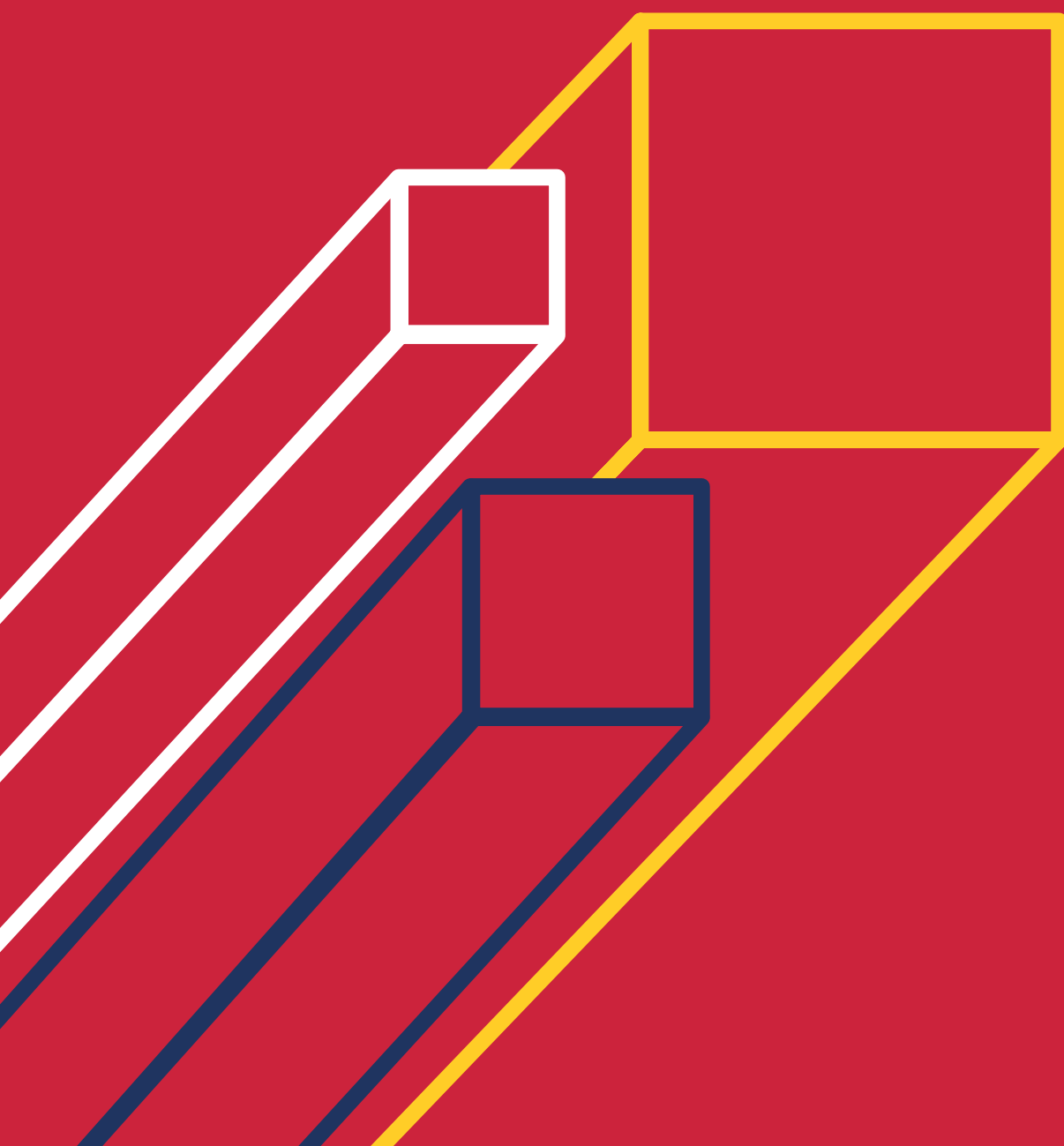

RELANSAREA CREȘTERII ECONOMICE

RECOMANDĂRILE FIC PENTRU
POLITICILE PUBLICE

Noiembrie 2020

INTRODUCERE

În ultimele luni guvernele din întreaga Europă se confruntă cu provocări serioase pe planul sănătății și al economiei, iar România la rândul său a trebuit să facă față obstacolelor dificile în rezolvarea acestei crize sanitare, care a afectat economia și mijloacele de trai ale cetățenilor săi.

Recunoscând incertitudinea și impactul economic negativ, România a instituit un nivel fără precedent de măsuri de sprijin atât pentru angajați, cât și pentru companii, pentru a atenua potențialele riscuri sistemice. Dar, pe măsură ce criza continuă și statele membre se pregătesc să primească sprijinul economic convenit la nivelul UE în iulie 2020, România trebuie să se adapteze la o nouă realitate - redresarea nu mai înseamnă reducerea riscurilor și controlul daunelor, ci o nouă paradigmă de dezvoltare, capabilă să susțină o recuperare incluzivă. În acest sens, România trebuie să prioritizeze reforme structurale și investiții adecvate, care să sprijine buna funcționare a țării. Dacă ne referim la reforma sistemului administrativ, unul dintre pilonii principali pentru o astfel de reformă instituțională ar trebui să fie profesionalizarea și creșterea calității pregătirii funcționarilor publici și, în consecință, a serviciilor publice.

În contextul actual și având în vedere viitoarele alegeri parlamentare, FIC sugerează utilizarea acestui punct de inflexiune pentru a canaliza resursele către domeniile vitale, strategice ale economiei, motiv pentru care am elaborat câteva propuneri de posibile politici publice. Logica de bază este aceea că, în acest fel, România are șanse semnificative să minimizeze pentru viitor consecințele negative ale acestei crize sanitare și să reușească să mențină cu succes evoluțiile economice.

Pandemia COVID 19 a forțat atât companiile, cât și instituțiile publice să găsească noi moduri de a lucra, pentru a se adapta restricțiilor impuse de autorități și pentru a-și proteja angajații. Astfel, tot mai multe companii aleg să lucreze în regim de telemuncă în domeniile în care activitatea permite folosirea acestui mod de lucru. Condițiile diferite în care sunt desfășurate activitățile economice aduc nevoia în continuare de soluții și măsuri de flexibilizare și digitalizare a raporturilor de muncă pentru a permite continuarea și adaptarea la contextul actual. Educația rămâne un factor cheie care afectează piața forței de muncă, astfel că este nevoie de îmbunătățirea calității și pregătirea tinerilor pentru a se integra mai bine în economie și societate. Totodată, trebuie găsite cele mai bune soluții pentru a stopa fenomenul de "brain drain" și atragerea românilor care au emigrat în ultimii ani.

Consiliul Director FIC consideră că aceste recomandări de politici publice pot plasa România pe drumul spre o transformare majoră a economiei sale, care să fie benefică pentru societate.

**CONSILIUL
INVESTITORILOR
STRĂINI**

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

SĂNĂTATE

- Implementarea unui plan de formare continuă a managerilor de spitale și a cadrelor medicale. Mediul economic poate fi un partener al statului în procesul de reformă a sistemului public de sănătate, proces care trebuie lansat urgent și trebuie să se bazeze pe inversarea piramidei serviciilor medicale și pe indicatori de performanță, astfel încât remunerarea în sistemul de sănătate să se facă pe bază de criterii de performanță.
- Elaborarea și implementarea unor instrumente și soluții de e-sănătate la scară largă - parafa digitală, registrele electronice, telemedicina, fișa medicală electronică, m-health - pentru a facilita consultațiile la distanță și monitorizarea stării de sănătate a pacienților, tratamentul și livrarea la domiciliu, îngrijirea personalizată.
- Implementarea eficientă a prevederilor legislative actuale în domeniul studiilor clinice și creșterea capacității administrative a Departamentului de Studii Clinice din cadrul ANMDMR. Astfel se asigură accesul pacienților români la tratamente noi, prin reducerea decalajului dintre România și alte țări membre UE în ceea ce privește accesul la noi tratamente inovatoare.
- În special în contextul actual, autoritățile ar trebui să implice mediul de afaceri în găsirea de soluții alternative pentru finanțarea sistemului de sănătate, cum ar fi campanii masive de prevenire, utilizarea fondurilor UE pentru proiecte private de consolidare a capacităților legate de asistență medicală, alternative private pentru toți angajații, precum asigurări private și abonamente medicale.

CONSILIUL
INVESTITORILOR
STRĂINI

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

ENERGIE

- Consultările cu mediul de afaceri cu privire la legislația care afectează sectorul energetic ar trebui să fie transparente și să aibă o perioadă rezonabilă de timp pentru a permite un feedback real. Realizarea de studii de impact pentru legislația importantă ar spori transparența, ar îmbunătăți dialogul cu sectorul energetic și ar facilita deciziile de investiții.

Principalele propuneri cu impact ridicat și imediat asupra sectorului energetic:

- Sprijin pentru proiectele private mari de investiții în sectorul energetic, cu accent pe: proiecte în domeniul petrol și gaze offshore pentru diversificarea surselor de energie și securitatea aprovizionării; noi capacități de producție a energiei electrice, inclusiv din surse regenerabile, pentru a îndeplini obiectivele climatice, digitalizarea sectorului de petrol și gaze pentru a facilita progresul tehnologic în așa fel încât să compenseze declinul de producție; infrastructura energetică pentru transport - EV-GNL-CNG; termoficare; flexibilitate în rețeaua de distribuție și încurajarea capacităților de stocare. Oportunitatea României de a-și valorifica resursele de gaze din Marea Neagră începe să se diminueze din cauza schimbărilor care se pot produce în piață. Aceste resurse ar facilita o tranziție energetică justă și România ar putea deveni un actor regional relevant, dacă ar fi realizate următoarele: asigurarea unui cadru fiscal competitiv, revizuirea regimului redevențelor și reducerea suprareglementării pieței de gaze naturale. Pe termen mediu și lung, România trebuie să se concentreze asupra gazelor „verzi”, cum ar fi biometanul și hidrogenul. Generarea de energie trebuie, de asemenea, încurajată prin implementarea mecanismelor de finanțare, cum ar fi Contractele pentru diferență (CfD), iar aspectele fiscale ale cadrului legislativ ar trebui să stimuleze actorii economici.
- Sprijinirea liberalizării depline a pieței energiei; implementarea legislației UE în timp util și stabilirea priorităților de soluționare a procedurilor de infringement în curs privind piața energetică din România.
- Creșterea nivelului de ambiție privind eficiența energetică pentru 2030.
- Un cadru adecvat pentru protejarea categoriilor vulnerabile de consumatori. Anumitor consumatori aflați în situații defavorizate din punct de vedere social sau financiar ar trebui să li se asigure un acces decent la utilități și plata facturilor la utilități în contextul liberalizării piețelor de energie.

FISCALITATE

Măsuri pe termen scurt

- Consultarea între autoritățile statului și comunitatea de afaceri este esențială atât pentru revizuirea proiectelor legislative, cât și pentru implementarea celor deja existente. O astfel de abordare va spori calitatea legislației și va sprijini aplicarea uniformă. Claritatea, stabilitatea și predictibilitatea legislației fiscale, precum și a punerii în aplicare și a interpretării acesteia sunt condiții esențiale în deciziile de investiții. Orice modificare a legislației, inclusiv interpretarea acesteia, ar trebui adoptată după consultarea cu mediul de afaceri și aplicată în mod corespunzător de către autoritățile fiscale, numai pentru viitor, și nu retroactiv.
- Reforma ANAF ar trebui să continue pentru a elimina deficiențele existente în cadrul administrației fiscale, dar și pentru a crea un sistem IT public integrat care să conecteze diferite autorități. Este important ca digitalizarea întregului sistem ANAF să urmeze modelul proiectului inițiat cu Banca Mondială.
- Tratatamentul fiscal al creanțelor neîncasate: eliminarea plafonului de deductibilitate de 30% la vânzarea creanțelor împreună cu menținerea unui cadru legislativ predictibil ar debloca piața cesiunilor de creanțe și ar asigura mobilizarea de capital necesar pentru a menține, în următorii 2-3 ani, rata de credite neperformante din sistemul financiar bancar la un nivel sustenabil care să susțină rata adecvării capitalului („capital adequacy ratio”), dar și o revenire rapidă a creditării. De asemenea, alinierea prevederilor legislației naționale de TVA la jurisprudența CJEU cu privire la posibilitatea de ajustare a TVA pentru creanțele neîncasate, reprezintă o soluție oportună în contextul actual pentru asigurarea necesarului resurselor de finanțare pentru continuitatea afacerii.
- R&D: facilitățile fiscale pentru activitățile de cercetare și dezvoltare nu sunt aplicabile. Ministerul Educației și MFP împreună cu mediul de afaceri ar trebui să colaboreze pentru a găsi soluții optime la blocajele existente.
- Combaterea evaziunii fiscale: Pedepsele pentru evaziune fiscală ar trebui crescute, iar o listă conținând contribuabilii ce au datorii la buget, ar trebui făcută publică. Ar trebui luată în considerare revizuirea definiției contrabandei, pe baza criteriilor

cantitative. Îmbunătățirea cooperării între companii și autorități ar oferi resurse și expertiză suplimentare agențiilor guvernamentale pentru a combate contrabanda și evaziunea fiscală.

- Prezentare voluntară a informațiilor: abordare consistentă și proactivă cu privire la creșterea gradului de conformare voluntară. O astfel de abordare ar trebui să includă pedepse mai mari pentru contribuabilii care nu își respectă obligațiile fiscale și stimulente pentru acei contribuabili care își îndeplinesc cu regularitate obligațiile fiscale la timp. Experiența ne arată că acest tip de stimulare pozitivă conduce la rezultate bune – de exemplu, în cazul impozitelor locale, reducerea acordată în cazul plății obligațiilor fiscale în avans, aduce beneficii în fiecare an.
- Crearea unei baze de date cu acces plătit, care să respecte principiul confidențialității și care să pună împreună toate documentele emise sau ce urmează a fi emise de către MFP referitoare la interpretările fiecărui articol al Codului Fiscal, Codului de Procedură Fiscală, Legea Contabilității și oricare alt act legislativ secundar, cu scopul de a normaliza și de a crea o abordare unitară pentru interpretarea reglementărilor respective, atât de către inspectorii fiscali, cât și de către contribuabilii din România.
- Rambursarea impozitelor: autoritățile fiscale ar trebui să ia măsuri pentru a asigura rambursarea rapidă a impozitelor pentru societăți și persoane fizice eligibile și nu ar trebui să creeze obstacole sau întârzieri birocratice inutile.
- Consolidarea fiscală a societăților și grupuri TVA: consolidarea de grup din punct de vedere a impozitului pe profit ar trebui implementată pentru a permite compensarea profiturilor cu pierderile existente în cadrul unui grup de societăți. Acest lucru ar alinia legislația din România cu cadrele legale din alte state EU, ar încuraja înființarea unor societăți de holding în România și ar descuraja migrarea către alte jurisdicții. România ar trebui, de asemenea, să adopte principiul de grup de TVA care permite tratarea mai multor contribuabili (adică un grup TVA) ca fiind unul singur.
- Reprezentantul fiscal global: introducerea măsurilor de simplificare cunoscute sub denumirea de reprezentant fiscal global.
- Profitul reinvestit: extinderea listei activelor care intră sub incidența acestui stimulant.

**CONSILIUL
INVESTITORILOR
STRĂINI**

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

Măsuri pe termen lung

- Reforma și digitalizarea ANAF, în special în vederea creșterii gradului de colectare a taxelor. Sistemul de raportare și evidență fiscală trebuie remodelat prin introducerea unor instrumente conforme cu standardele internaționale: de colectare de informații, monitorizare și verificare a datelor raportate de către contribuabili. Astfel, autoritățile fiscale vor avea o privire de ansamblu asupra operațiunilor fiscale și vor putea desfășura inspecții fiscale sau vor putea analiza simultan mai multe impozite.
- Încurajarea conformării voluntare prin programe speciale (după modelul statelor dezvoltate) precum și prin intermediul digitalizării ANAF care au rolul de a contribui la colectarea mult mai eficientă de taxe de către statul român. Totodată, va genera identificarea mai rapidă a neconformităților din declarațiile contribuabilului, reducerea timpului de rambursare a sumelor datorate contribuabililor evitându-se dereglarea fluxurilor de numerar.
- Asigurarea unui dialog continuu între mediul de afaceri și MFP/ANAF. Predictibilitatea fiscală și consultarea mediului de afaceri în luarea deciziilor majore de politică fiscală trebuie să fie reguli de bază atunci când sunt propuse politici fiscale cu impact în business.
- Implementarea unui Cod de bună conduită al autorității fiscale - reprezentând un acord sau un set de reguli care pot asigura o relație corectă și eficientă între contribuabili și autoritățile fiscale.

CONSILIUL
INVESTITORILOR
STRĂINI

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

TEHNOLOGIE ȘI INOVAȚIE – DIGITALIZARE

- România are nevoie de o transformare digitală urgentă pentru a asigura sustenabilitatea unor domenii cheie precum educația (prin dezvoltarea unei infrastructuri care să facă educația online accesibilă oriunde în țară), sănătatea (telemedicina), interacțiunea cu autoritățile publice (e-guvernare), etc.
- Tranziția către o societate digitală va necesita investiții susținute pe o perioadă considerabilă de timp, atât în ceea ce privește infrastructura de comunicații electronice, platforme de furnizare a serviciilor digitale, cât și dezvoltarea abilităților digitale în diverse sectoare (educație, asistență medicală, industrie etc.).
- Măsurile de sprijin concepute la nivel european au ca scop asigurarea faptului că Europa dispune de infrastructură, conectivitate și reglementări pentru a răspunde provocărilor pandemiei COVID-19, pentru a-și menține cetățenii activi și în siguranță în mediul online. România trebuie să urmeze această tendință și să utilizeze aceste oportunități de finanțare europeană pentru a face investiții majore în digitalizare.
- Digitalizarea trebuie să fie unul dintre obiectivele prioritare ale Planului Național de Recuperare și Reziliență, asigurând digitalizarea serviciilor publice, interconectarea bazelor de date și dezvoltarea infrastructurii pentru internet în bandă largă în toate zonele României.
- Luând în considerare obiectivele asumate prin Agenda Digitală a UE, actualizată de Comisia Europeană, penetrarea și acoperirea în bandă largă ar trebui tratate ca o prioritate majoră în cadrul strategiilor guvernamentale. Digitalizarea serviciilor publice prin finanțarea conexiunilor de bandă largă de mare viteză va ajuta sectorul privat să funcționeze într-un climat favorabil, prin schimburi rapide cu autoritățile de stat, ceea ce va duce la o creștere rapidă a digitalizării serviciilor publice și private pentru societatea românească. Dezvoltarea rețelelor fixe de bandă largă în zonele rurale ar trebui susținută de autoritățile române, deoarece este o componentă importantă în promovarea incluziunii sociale, având în vedere că zonele rurale rămân mai puțin conectate decât orașele, iar rata de penetrare a conexiunilor în bandă largă ultrarapide este cu mult în urma obiectivelor stabilite. În acest context, este esențială atragerea de fonduri europene pentru investiții în infrastructura de comunicații electronice.

CONSILIUL
INVESTITORILOR
STRĂINI

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

- Autoritățile ar trebui să sprijine, de asemenea, dezvoltarea tehnologiilor mobile de ultimă generație (5G) care, potrivit Comisiei Europene, vor forma viitoarea „coloană vertebrală” a societăților și economiilor noastre, conectând miliarde de obiecte și sisteme, inclusiv în sectoare critice precum energia, transporturile, servicii bancare și de sănătate, precum și sisteme de control industrial care transportă informații sensibile și care susțin sistemele de siguranță.
- Crearea unui cadru legal național pentru a asigura aplicarea tuturor tipurilor de semnături electronice, în conformitate cu Regulamentul e-IDAS. Legislația națională ar trebui să fie flexibilă și să permită utilizarea celor 3 versiuni ale semnăturii electronice (simplă, avansată și calificată) pentru a crește procesul de digitalizare în România.
- Campanii de conștientizare și educare pentru a evidenția beneficiile importante ale identității electronice (e-ID-urilor) și pentru a încuraja creșterea vitezei de implementare a e-ID-urilor.
- La nivel național, ar trebui elaborat un ghid al orașelor inteligente care să poată fi ajustat și replicat de autoritățile locale. Ghidul orașelor inteligente ar trebui să includă un sistem de date deschise care să permită colectarea și procesarea datelor de la diferiți furnizori să fie partajate cu părțile interesate (cetățeni, precum și instituții private și publice).

CONSILIUL INVESTITORILOR STRĂINI

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

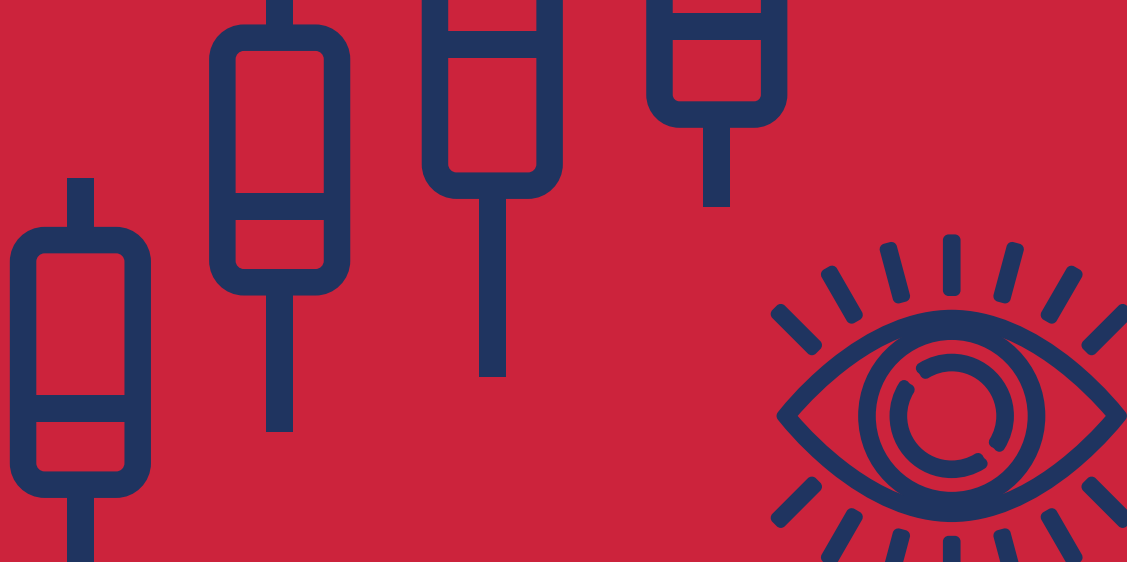

SERVICII FINANCIARE

- Predictibilitate și transparență. Adoptarea legislației cu consultare adecvată. Parlamentul și Guvernul ar trebui să respecte cerințele privind consultarea publică, să facă public programul legislativ în timp util și să îl respecte. Studiile solide de impact și analizele economice trebuie să preceadă și să însoțească orice inițiativă care afectează domeniul serviciilor financiare. De asemenea, ar trebui să nu existe concurență în reglementare între aceste instituții atunci când vine vorba de reglementarea problemelor relevante pentru funcționarea sectorului financiar. Atunci când adoptă legislația relevantă pentru sectorul financiar, România ar trebui să își respecte angajamentele în temeiul Tratatului de aderare la UE, cum ar fi consultarea cu BCE și respectarea strictă a directivelor europene.
- Abordare comună și angajament privind digitalizarea. O abordare unitară între diferitele organisme de reglementare ar trebui să fie atinsă înainte de începerea proiectelor de digitalizare. De asemenea, ar trebui să se ajungă la un punct comun pentru a debloca proiecte importante care ar putea accelera digitalizarea serviciilor financiare (identificare electronică, servicii de încredere pentru tranzacții electronice, etc.). Ar trebui să fie realizată o mai bună comunicare și automatizare a schimbului de informații între instituțiile de credit și bazele de date ale autorităților (ca DEPABD).
- Accent sporit pe îmbunătățirea nivelului de educație financiară și intermediere financiară. Eforturile în acest sens ar trebui intensificate, astfel încât România să nu mai aștepte o altă generație pentru a beneficia de efectele alfabetizării financiare. Proiectele de educație financiară derulate de sectorul privat au obținut rezultate bune, dar pentru a le putea extinde la nivel național, la un număr mai mare de persoane și la o zonă geografică mai largă, sprijinul și angajamentul autorităților publice sunt esențiale.
- Pactul Ecologic European (Green Deal) / Finanțare durabilă - dezvoltarea de soluții inovatoare de finanțare și investiții responsabile. Instituțiile de credit să aibă un impact pozitiv asupra dezvoltării economiei și societății, alinierea activităților de finanțare cât mai rapidă cu obiectivele definite de Acordul de la Paris.
- Dezvoltarea pieței de capital. Piața de capital locală ar trebui susținută, în principal de flotația marilor companii de stat capabile să crească atractivitatea bursei locale.

CONSILIUL
INVESTITORILOR
STRĂINI

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

Investitorii privați ar trebui, de asemenea, încurajați să intre pe piață prin proceduri simplificate și programe educaționale adaptate.

- Dezvoltarea continuă a Pilonului II, prin introducerea treptată a contribuțiilor prevăzute de lege. Fondurile de pensii private constituie o bază solidă de capital național, care poate fi utilizată pentru consolidarea piețelor financiare și dezvoltarea infrastructurii.

**CONSILIUL
INVESTITORILOR
STRĂINI**

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

MEDIU

- În domeniul protecției mediului ar trebui asigurată predictibilitatea legislativă și ar trebui creat un cadru legislativ unitar și consecvent, bazat pe principiile UE. Consultarea efectivă cu reprezentanții mediului privat ar trebui să aibă loc cu suficient timp înainte de adoptarea noilor reglementări de mediu sau modificarea celor existente. Proiectele de acte normative ar trebui să se bazeze pe studii de evaluare a impactului, explicând în mod clar necesitatea modificărilor propuse și argumentând motivul pentru care mecanismele/normele ce urmează a fi introduse sunt cele mai potrivite și mai echitabile mijloace de a obține rezultatele dorite. Noua legislație ar trebui să permită companiilor perioade de tranziție ca să își poată adapta activitatea la noile cerințe și ar trebui să includă dispoziții clare și corelate cu legislația existentă, pentru a evita dificultățile viitoare de interpretare și pentru a facilita implementarea acestora.
- De asemenea, ar trebui dezvoltate practici uniforme și consecvente referitoare la mediu pentru toate autoritățile locale relevante pentru a se evita diferite abordări cu privire la aceeași situație. O posibilă soluție pentru a realiza acest lucru ar fi emiterea unor recomandări scrise de către autoritățile centrale de mediu, care să reglementeze abordarea și implementarea de către autoritățile locale din subordine. Cooperarea între autoritățile relevante de protecția mediului și de gospodărirea apelor ar trebui să se îmbunătățească pentru a evita blocaje sau contradicții în reglementarea diverselor proiecte, precum și pentru a asigura o implementare corespunzătoare a proiectelor care au dimensiune dublă (de exemplu, remedierea solului și a apelor subterane de pe siturile contaminate).
- Managementul deșeurilor: stabilirea unei metodologii pentru înregistrarea (trasabilitatea) fluxului de deșuri de la locul generării/colectării până la stocare, transport, tratare și reciclare/valorificare/eliminare finală și a raportării aferente. Realizarea unui echilibru între responsabilitățile autorităților locale și cele ale industriilor. De asemenea, este nevoie de transparență și claritate în ceea ce privește obligațiile care le revin operatorilor care desfășoară activități similare. Autoritățile locale ar trebui să fie responsabile pentru colectarea selectivă a deșeurilor post-consum (spre exemplu, ambalaje, deșuri de echipamente electrice și electronice), având în vedere că această obligație legală le revine în primul rând lor. Clarificarea conceptului de deșeu (și adoptarea de interpretări specifice pentru fiecare caz în

parte cu privire la ceea ce nu este considerat deșeu), precum și a conceptului de subproduse și eliminarea statutului de „deșeu la valorificare”, în raportarea deșeurilor. Clarificarea obligației de raportare privind tratarea deșeurilor pentru operațiunile ce constau atât în reciclare, cât și în recuperarea de energie (spre exemplu, co-procesarea deșeurilor în fabricile de ciment). Clarificarea conceptului de prevenire a generării de deșeuri, pe baza reutilizării, reparării sau recondiționării, ca opțiuni de a extinde durata de viață a produselor și a preveni fluxurile de deșeuri. Reglementarea taxei de depozitare a deșeurilor astfel încât aceasta să funcționeze ca stimulent pentru operațiunile de colectare selectivă, sortare, reciclare și valorificare. Autoritățile trebuie să se asigure că bugetul Fondului pentru Mediu, obținut din perceperea de penalități pentru neîndeplinirea obiectivelor privind reciclarea, valorificarea și depozitele de deșeuri, este utilizat pentru proiecte de îmbunătățire a actualului cadru de gestionare a deșeurilor.

- Schimbări climatice: este foarte importantă participarea activă a autorităților române în cadrul discuțiilor care au loc la nivel european. La fel de importantă este consultarea mediului de afaceri în mod corespunzător și integrarea datelor furnizate de companii în pozițiile pe care autoritățile române le adoptă în grupurile tehnice și consultările publice de la nivel european. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită discuțiilor în curs privind implementarea EU-ETS post-2020 și implementarea Green Deal, în special celor care se ocupă de alocarea armonizată și stabilirea valorilor de referință. Ar trebui format un grup interguvernamental, cu reprezentanți din ministerele mediului, finanțelor și industriilor, pentru a realiza și a monitoriza implementarea planului energetic și climatic național integrat (NECP) pentru perioada 2021-2030. Planul este esențial pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă mai largi. Autoritățile ar trebui să sprijine implementarea completă a legislației în domeniul eficienței energetice, ceea ce ar conduce la efecte pozitive din punct de vedere al mediului și schimbărilor climatice. Planificarea adecvată și transparentă, inclusiv în vederea atingerii diverselor ținte obligatorii la nivelul UE, ar permite identificarea celor mai eficiente soluții din punct de vedere al costurilor, inclusiv pentru sectorul public. Este nevoie, de asemenea, să existe coerență cu legislația în vigoare.
- Autorizația de mediu: abrogarea sancțiunii de suspendare a activității, deoarece este disproporționată față de gravitatea faptei. Ordinul privind viza anuală pentru autorizațiile de mediu a introdus sancțiunea suspendării autorizației și, implicit, a interdicției desfășurării activității care necesită autorizare, deși legea cadru

**CONSILIUL
INVESTITORILOR
STRĂINI**

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

presupune în principal acordarea unui termen pentru intrarea în legalitate, nu aplicarea imediată și automată a sancțiunii suspendării.

- Reabilitarea siturilor contaminate: definitivarea implementării legislației privind siturile contaminate - metodologia este aplicabilă din septembrie, dar lista siturilor potențial contaminate nu este încă publicată.

**CONSILIUL
INVESTITORILOR
STRĂINI**

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

ATRAGEREA DE INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE - ISD

CONSILIUL
INVESTITORILOR
STRĂINI

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

- Atragerea de noi ISD ar putea fi o soluție importantă pe termen scurt și mediu pentru a stabili și a crește constant economia. Pentru atragerea de ISD nu sunt necesare resurse financiare semnificative din partea sectorului public, evitând astfel să devină o povară majoră pentru bugetul actual care deja este constrâns. Cu toate acestea, este nevoie de un angajament politic clar și de implicarea pe termen lung din partea autorităților.
- În contextul global COVID, volumele de ISD se diminuează. Companiile își asigură în primul rând capitalul de lucru și amână investițiile noi. În consecință, investitorii au mai multe opțiuni și sunt mai prudenți cu deciziile lor. România are o oportunitate reală de a se poziționa ca o țară favorabilă investițiilor străine directe în regândirea lanțurilor valorice. Se remarcă necesitatea României de a trasa direcția spre care dorește să se îndrepte în privința ISD, cât și necesitatea de a identifica noi metode practice de atragere a ISD. Măsurile de politică publică ar putea fi axate pe încurajarea ISD cu valoare adăugată cât mai ridicată și înlesnirea reorientării ISD în industriile cu grad înalt de tehnologie și intensive în cunoaștere în domeniile aferente serviciilor. În absența unor măsuri concrete pentru creșterea competitivității, centrate pe atragerea unui anumit tip de ISD, România riscă să devină specializată în industrii cu valoare adăugată și intensitate tehnologică scăzute. În acest context, România trebuie să își îmbunătățească atractivitatea pentru investiții străine și angajamentul de a crește nivelul de ISD. Astfel, ar fi oportună o prezență mai intensă a României pe piețele internaționale, prin agențiile guvernamentale de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor. Cu o atitudine proactivă, acestea ar putea coordona contacte cu potențiali investitori, facilitând relația cu administrațiile locale în implementarea proiectelor de investiții.
- Pentru crearea unei structuri necesare ISD, ar trebui luate o serie de măsuri:
  1. Ajustarea cadrului legislativ: statul de drept, ca pilon principal al întregului sistem, modernizarea și îmbunătățirea cadrelor legale și de reglementare pentru reducerea riscurilor pentru investiții. Legislație dedicată în special sprijinirii investițiilor străine majore/noi, industriale/productive. Transparența și predictibilitatea, ca premise pentru orice decizie a investitorilor.

2. Setarea capacității administrative: un organism dedicat pentru promovarea investițiilor („un ghișeu unic”) al cărui obiectiv principal să fie încurajarea investițiilor în România prin companii cu capital străin. O instituție responsabilă de promovare și atragere a ISD poate oferi diverse avantaje, de la atragerea companiilor străine, consolidarea legăturilor în amonte dintre companiile transnaționale și firmele locale, încurajarea companiilor să-și dezvolte filiale și să aducă segmente din lanțul de producție cu valoare adăugată mai ridicată în țara gazdă, consolidarea legăturii dintre industrie și universități, dezvoltarea capitalului uman domestic, la utilizarea ISD pentru a promova creșterea economică descentralizată sau generarea unor clustere industriale sectoriale. Această instituție ar trebui să acționeze ca partener în relația cu potențiali investitori și cei existenți pentru a-i ajuta să-și stabilească sau să-și extindă operațiunile. Ar putea fi un organism guvernamental, sub coordonarea premierului României sau un organism public-privat. Indiferent de opțiunea selectată, sectorul privat ar putea sprijini acest efort, având în vedere resursele limitate ale statului (din punct de vedere financiar sau al personalului specializat).
- Măsuri și instrumente necesare în vederea atingerii obiectivelor de atragere a investițiilor străine
    1. O platformă dedicată. Aceasta trebuie să devină principala sursă de informare a investitorilor străini interesați de economia României. Platforma va deveni instrumentul de bază pentru furnizarea de informații relevante pentru investitori, începând de la indicatori macroeconomici, sistemul fiscal, parcuri industriale și stimulente oferite investitorilor, scheme de ajutor de stat existente și condiții de eligibilitate, ghid de investiții, informații privind calitatea vieții și ecosistemul de business din România comparativ cu alte țări etc.
    2. Crearea de parteneriate locale pentru a mări capacitatea de acțiune a instituției prin vizite de lucru frecvente în diferite zone din România și crearea unor rețele locale care să faciliteze atragerea investițiilor străine. Proiecte de promovare a unor sectoare de activitate specifice, relevante pentru dezvoltarea economică a țării: realizarea unor evenimente lunare dedicate industriilor considerate prioritare. Acestea au rolul de a facilita întâlnirile dintre investitorii străini, investitorii autohtoni, autoritățile locale și centrele universitare.
    3. Utilizarea strategică a schemelor de ajutor de stat sectoriale, care să se

concentreze pe o selecție de domenii care (i) sunt competitive la nivel local sau (ii) au potențial înalt de a aduce o valoare adăugată mare în economie.

4. Stimularea colaborării inter-instituționale și crearea cadrului legislativ pentru colaborări inter-instituționale cu parteneri care pot furniza date relevante investitorilor străini: BNR, Ministerul Finanțelor, ONRC, INS etc.
5. Colaborarea/relația cu investitorii privați: asocierea cu principalele grupuri de investitori (străini & autohtoni) din România astfel încât să se faciliteze legăturile între companii străine și românești private și, mai departe, cu universitățile, autorități publice locale și centrale. Aceasta poate contribui și la diminuarea deficitului de balanță comercială pe care România îl are – cea mai mare parte din deficit este generată de importul de bunuri intermediare și de capital, cu un pronunțat caracter structural. Realizarea și actualizarea prezentărilor sectoriale (auto, IT, agricultură, bioeconomie, aeronautică, industrii creative) cu informații relevante pentru investitori pe baza datelor recurente pe care aceștia le solicită în chestionarele transmise către agenție. Dezvoltarea parcurilor industriale și încurajarea autorităților să pună la dispoziție terenurile și facilitățile necesare atragerii de companii în parcuri industriale (minim un parc industrial în fiecare județ). Identificarea măsurilor prin care se pot îmbunătăți indicatorii non-fiscali din indicii de competitivitate globală. Activarea birourilor regionale/locale în ceea ce privește interacțiunea cu investitorii străini (replicarea modelului central – organizare, materiale disponibile investitorilor, personal - la nivel regional, cu specificul fiecărei regiuni). Asigurarea unor servicii de "after-care" pentru investitori, pentru a încuraja extinderea investițiilor și localizarea altor segmente din lanțul de valoare în România (cercetare-dezvoltare, design etc.).

**CONSILIUL
INVESTITORILOR
STRĂINI**

RECOMANDĂRI
Noiembrie 2020

RELANSAREA CREȘTERII ECONOMICE

RECOMANDĂRILE FIC PENTRU
POLITICILE PUBLICE

Noiembrie 2020

Consiliul Investitorilor Străini

Str. I. Cămpineanu nr. 11, sector 1,
București, România

Tel: +4 021 222 19 31
www.fic.ro